

บทที่ 2

หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยขอนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานเป็นกลุ่ม และการบริหารงานรูปคณะกรรมการ
2. ความสำคัญของกลุ่มโรงเรียน
3. ระบบการบริหารกลุ่มโรงเรียนในประเทศไทย
4. บทบาทของกลุ่มโรงเรียนที่เกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน
5. การวัดและประเมินผลการเรียน
6. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานเป็นกลุ่มและการบริหารงานรูปคณะกรรมการ

การบริหารงานระดับมัธยมศึกษา มีปัญหาซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากจำนวนโรงเรียนและบุคลากรมีมาก การบริหารโรงเรียนโดยให้ผู้บริหารของแต่ละโรงเรียนกระทำโดยตนเองย่อมทำให้เกิดความแตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นงานบริหารทั่วไป และมาตรฐานการศึกษาเพราะแต่ละโรงเรียนย่อมมีความแตกต่างกันในด้านความพร้อมของทรัพยากรและบุคลากร ดังนั้น จึงได้มีการจัดบริหารโรงเรียนในรูปของกลุ่มโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพราะการทำงานเป็นกลุ่มนั้นสมาชิกในกลุ่มย่อมมีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งย่อมเกิดผลดีกว่าการบริหารเพียงคนเดียว

ตั้งที่มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานในรูปของคณะกรรมการและการทำงานเป็นกลุ่มไว้ดังนี้

อรุณ รักธรรม (2522 : 103) กล่าวว่า กลุ่มมีกำลังมากกว่าส่วนบุคคลในการบริหารงาน ถ้าบุคคลในองค์กรนั้นมีความจงรักภักดีต่อกลุ่ม มีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติต่อกันแล้ว จะทำให้กลุ่มปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้เป็นอย่างดี กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ ซึ่ง กัศกร กิตติภูมิชัย (2524 : 61) มีความเห็นว่า คณะกรรมการเป็นระบบการทำงานแบบหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานในปัจจุบัน เพราะการบริหารจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถและเทคโนโลยีมากขึ้น ต้องอาศัยความรู้ทั่วไปความรู้เฉพาะอย่างมากขึ้น การทำงานโดยใช้บุคคลหลายคนหลายฝ่าย ร่วมกันพิจารณาย่อมจะทำให้ได้ผลงานที่ดี แต่ถ้าหากจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาง่ายเกินไปเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งเป็นปัญหาที่ผู้บริหารไม่สามารถตัดสินใจได้ ย่อมจะทำให้บทบาทของคณะกรรมการด้อยคุณค่าลง

ส่วน ธงชัย สันติวงษ์ (2519 : 320) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหารงานโดยคณะกรรมการมักจะเกิดขึ้น เนื่องจากความเป็นไปขณะที่องค์การมีขนาดใหญ่ขึ้นหรือมีปัญหาค่อนข้างซับซ้อน การจัดตั้งคณะกรรมการจึงจัดขึ้นเพื่อให้เป็นที่รวมของผู้บริหารที่จะมาช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม การบริหารโดยคณะกรรมการก่อให้เกิดผลดีในการดำเนินงาน

ตั้งที่ สโตนเนอร์ (Stoner 1978 : 306-307) กล่าวถึงผลดีของการตั้งคณะกรรมการว่า

1. เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดี
2. เพื่อส่งเสริมการประสานงาน เนื่องจากกรรมการต้องทำงานเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ต้องการจะศึกษางานของหน่วยงานอื่นด้วย
3. เพื่อประโยชน์ในการฝึกฝนบุคคล เพื่อเตรียมเป็นนักบริหาร
4. เป็นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ

ขณะเดียวกันการบริหารในรูปคณะกรรมการอาจก่อให้เกิดผลเสียได้ เช่นเดียวกัน ซึ่ง สโตเนอร์ (Stoner) ได้กล่าวไว้เช่นกัน คือ

1. เป็นการเสียเวลาและค่าใช้จ่าย
2. อาจถูกรอบงำโดยกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
3. การตัดสินใจมักเป็นไปในลักษณะประนีประนอมกัน

นอกจากนี้ กัทธ กิตติภูมิชัย (2524 : 68-69) ได้เสนอความคิดเห็นสอดคล้องกับ สโตเนอร์ (Stoner) แต่มีส่วนเพิ่มเติมกล่าวคือ

1. ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการไม่มีผู้รับผิดชอบ
2. เป็นมูลเหตุที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้ง เนื่องจากการอภิปราย

ได้เถียงกัน

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าการทำงานเป็นกลุ่มในรูปแบบของ คณะกรรมการนั้น ก่อให้เกิดผลดีหลายประการ คือ การร่วมมือกัน ช่วยกันคิด วางแผนในการทำงาน ช่วยกันแก้ปัญหา สร้างบรรยากาศประชาธิปไตยส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันเป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอรวรรณ บิสันธนโสภาท (2521 : 212) ที่กล่าวว่า "ในการแก้ปัญหาทุกอย่าง ถึงแม้ว่าการแก้ปัญหาโดยทีมจะไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดก็ตาม แต่โดยเหตุที่สังคมของเราสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น และปัญหาก็มีผู้เกี่ยวข้องมากขึ้น แนวโน้มที่จะใช้กลุ่มก็เพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว"

ความสำคัญของกลุ่มโรงเรียน

กลุ่มโรงเรียน หมายถึง รูปการจัดการบริหารการศึกษาแบบหนึ่ง มีโรงเรียนหลาย ๆ โรงเรียนมารวมกลุ่มกัน ในสภาพโครงสร้างที่จะเอื้ออำนวยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น (ชูชาติ ทรัพย์มาก 2521 : 39) การบริหารการศึกษาในรูปแบบของกลุ่มโรงเรียนมีความสำคัญมาก เพราะสภาพของสังคมเปลี่ยนแปลงยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น การบริหารงานโดยรวมอำนาจที่

ส่วนกลางสร้างปัญหาขึ้นมากมายในตัวเอง กระทรวงศึกษาธิการได้พยายาม
แก้ปัญหาดังกล่าวโดยได้จัดองค์กรขึ้น เรียกว่า "กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา" เพื่อ
ให้กลุ่มโรงเรียนช่วยประสานงานและแก้ไขปัญหางานทางด้านวิชาการ ที่เนื่อง
มาจากการปรับปรุงหลักสูตรและความจำเป็นในการจัดโรงเรียนเพื่อสนองความ
ต้องการท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐบาล

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2521 : 4) กล่าวถึงกลุ่มโรงเรียนไว้กว้าง ๆ
ว่า การรวมกลุ่มโรงเรียนย่อมมีศักยภาพหลายประการ คือ

1. เป็นแหล่งรวมปัญญาของคน ผู้บริหารเหล่านี้ย่อมมีความรู้
ความชัดเจนจึงควรนำเอาสิ่งที่ชอบเร็นมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับกลุ่ม
2. เป็นวิธีรวมตัวในเชิงกระบวนการหมู่พวก ซึ่งจะนำไปสู่วิถีทาง
ประชาธิปไตยเพราะในแนวทางของกลุ่มโรงเรียน ประธาน รองประธาน
เลขานุการ และเจ้าหน้าที่อื่นอีกมากตามสมควร แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มอบหมาย
การปฏิบัติงานกันไปทำ
3. เป็นกลุ่มก้อนที่อำนวยความสะดวกในเชิงบริหาร เกิดเอกภาพ
ของการบริหารงาน กล่าวคือ โรงเรียนมัศึกษานั้น ใช้ระบบอันเดียวกัน มี
กลไกอันเดียวกันทั้งสิ้น
4. เป็นแหล่งที่พึ่งพาอาศัยของกรมเพราะเป็นศูนย์รวมของคนซึ่งรู้
ข้อมูล
5. เป็นแหล่งศูนย์กลางทางวิชาการ จะทราบความเคลื่อนไหวทาง
วิชาการ การนิเทศทางวิชาการ ซึ่งการนิเทศไม่ได้หมายถึงเพียงการแนะนำ
แต่จะต้องมาเกี่ยวพันร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเคลื่อนไหวทางวิชาการ เช่น
การอบรมครูประจำการเอากลุ่มโรงเรียนเป็นแกนจะดีกว่าการอบรมระดับชาติ
การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ กลุ่มโรงเรียนจะเป็นแกนสำคัญและมีอำนาจต่อรอง
เมื่อพบว่าการปฏิบัติหลักสูตรมีข้อบกพร่องควรแก้ไขหรือกล่าวโดยทั่วไป กลุ่ม
โรงเรียนเป็นแหล่งการอบรมการทำอุปกรณ์การผลิตเผยแพร่ทางวิชาการนั่นเอง

6. เป็นศูนย์กลางอำนาจในกรณีผู้บริหาร เช่น ศึกษาธิการจังหวัด ไม่ให้ความสะดวกในงานต่าง ๆ ของโรงเรียน หรือการแต่งตั้งครูใหญ่ใหม่ กลุ่มโรงเรียนจะมีบทบาทช่วยได้มาก

เมื่อพิจารณาแล้วจึงพอสรุปได้ว่า การจัดกลุ่มโรงเรียนนั้นเป็นการรวมตัวของโรงเรียนที่มีโครงสร้างแบบเดียวกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านต่าง ๆ ที่จะปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนมีจุดเน้นสำคัญ 2 ประการ คือ

1. ด้านการบริหาร มุ่งให้เกิดคณะกรรมการบริหารงาน การรวมตัวเป็นกลุ่มสะดวกต่อการตรวจเยี่ยม สามารถพบคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนได้ทั่วถึง แก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว ซึ่งเป็นประโยชน์ในทางบริหารมากกว่าวิธีทำงานโดยลำพัง

2. ด้านวิชาการ มุ่งให้กลุ่มโรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาวิชาการ การรวมกลุ่มกันพัฒนาย่อมดีกว่าปล่อยให้แต่ละโรงเรียนทำงานโดยลำพัง เพราะแต่ละโรงเรียนย่อมมีข้อจำกัด และมีปัญหาภายใน การรวมกลุ่มจะแก้ปัญหาทางวิชาการได้สะดวกขึ้นมีผลต่อการเรียนรู้และระดับงานวิชาการของโรงเรียน

ระบบการบริหารกลุ่มโรงเรียนในประเทศไทย

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้โรงเรียนมัธยมศึกษา ทุกโรงเรียนในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ ได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มขึ้นเพื่อช่วยเหลืองานทางด้านวิชาการ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงจัดเป็นนวัตกรรมทางการจัดการศึกษา ซึ่งปัจจุบันการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนยังไม่คล่องตัวและไม่มีประสิทธิภาพมากนัก แต่ถ้าการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนและการประสานงานกลุ่มโรงเรียนคล่องตัวและมีประสิทธิภาพขึ้น เมื่อนั้นกลุ่มโรงเรียนก็หมดสภาพเป็นนวัตกรรมทางการจัดการศึกษา

กลุ่มโรงเรียน หมายถึง รูปการจัดการบริหารการศึกษาแบบหนึ่ง ที่นำเอาโรงเรียนหลาย ๆ โรงเรียนมารวมกัน ในสภาพโครงสร้างที่จะเอื้ออำนวยในการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพขึ้น (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2525 : 1)

กลุ่มโรงเรียนในประเทศไทยได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2503 โดยกรมสามัญศึกษา ซึ่งรับผิดชอบการจัดประถมศึกษาอยู่เดิมนั้นมีความต้องการให้การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จึงให้โรงเรียนประถมศึกษาด้วยกันจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาขึ้น เพื่อช่วยเหลือกันในด้านต่าง ๆ วางแผนร่วมกัน แก้ปัญหาร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2503 : 19-20)

1. มุ่งที่จะให้โรงเรียนประชาบาล และเทศบาลทั่วราชอาณาจักร ได้มีระบบบริหารอยู่ในแนวเดียวกัน
2. เพื่อที่จะยกระดับคุณภาพของโรงเรียนประชาบาลและเทศบาล ซึ่งมีความแตกต่างกันมากให้อยู่ในระดับเดียวกัน
3. เพื่อฝึกหัดให้โรงเรียนต่าง ๆ ได้รู้จักปกครองกันเองและร่วมมือประสานกันระหว่างโรงเรียน
4. เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การกระจายอำนาจทางการศึกษาให้แก่ท้องถิ่นในอนาคต

การประถมศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไปโดยลำดับในปี พ.ศ. 2504 โรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลกรุงเทพมหานครได้โอนไปให้เทศบาลนคร - กรุงเทพมหานคร ดำเนินการแทนและในปี พ.ศ. 2506 โรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศได้โอนไปให้เทศบาลรับไปดำเนินการแทน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519 : 26) ในปี พ.ศ. 2507 กรมสามัญศึกษาได้มีการปรับปรุงวิธีการบริหารกลุ่มโรงเรียนประชาบาลใหม่โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (กระทรวง - ศึกษาธิการ 2508 : 394)

1. เพื่อเสริมสร้างกำลังความคิดและกำลังใจในการปรับปรุงประสิทธิภาพของโรงเรียนประชาบาล โดยประสานงานกันเป็นกลุ่มก้อน ในบรรดาโรงเรียนประชาบาล
2. เพื่อให้ท้องถิ่นช่วยกันแก้ไขปัญหาการศึกษา ในขอบเขตที่แก้ไขได้โดยไม่ต้องคอยให้เจ้าหน้าที่บริหารชั้นอำเภอหรือจังหวัดเสมอไป
3. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและวิธีปฏิบัติขั้นต้น อันเป็นรากฐานของการทำงานร่วมกัน และอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย
4. เพื่อให้การตรวจเยี่ยมโรงเรียนของศึกษาธิการอำเภอ หรือศึกษาธิการจังหวัดทั่วถึงขึ้นกว่าแต่ก่อน คือแทนที่จะต้องเยี่ยมโรงเรียนทั้งหมดในอำเภอซึ่งในทางปฏิบัติทำไม่ได้ ก็ให้เยี่ยมกลุ่มโรงเรียน แล้วรับทราบปัญหาของกลุ่มและปัญหาของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนได้สะดวกขึ้น
5. เพื่อเป็นศูนย์กลางการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ของโรงเรียนประชาบาลที่อยู่กระจัดกระจายกัน การปรับปรุงนี้ย่อมรวมกำลังกันได้หลายประการเช่น โรงเรียนออกข้อสอบร่วมกัน จัดตั้งศูนย์อุปกรณ์การศึกษาขึ้น และส่งเสริมการกีฬาระหว่างโรงเรียน

กิตติวดี บุญชื่อ (2522 : 114-115) กล่าวว่ากลุ่มที่มีความร่วมมือกันเป็นอย่างดี จะประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้

1. มีความเข้าใจอันดีต่อสมาชิกของกลุ่ม
2. มีการยอมรับกันและกัน
3. มีการช่วยเหลือกันและกัน
4. ไวต่อการรับความรู้สึกของกันและกัน
5. มีความเชื่อมั่นและมีศรัทธาในกันและกัน
6. ให้ความเกียรติแก่กัน

กลุ่มที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมืองทอง เข้มมณี (2522 : 151-154) ให้ความเห็นว่า กลุ่มควรมีคุณสมบัติที่อาจจำแนกออกได้ตามลักษณะองค์ประกอบของกลุ่ม ได้แก่ 1. สมาชิก 2. ผู้นำ และ 3. กลุ่ม ซึ่งพอจะประมวลได้ดังต่อไปนี้

1. สมาชิกยึดมั่นในอุดมการณ์ของกลุ่ม
2. สมาชิกมีความรักดีต่อกัน
3. สมาชิกมีการยอมรับวัตถุประสงค์ของกลุ่มที่ได้ร่วมกันกำหนดขึ้น
4. สมาชิกพยายามปรับค่านิยมและวัตถุประสงค์ให้กลมกลืนกัน
5. สมาชิกมีความไว้วางใจกัน
6. สมาชิกมีความสามารถที่จะทำงานเป็นกลุ่ม
7. สมาชิกเชื่อมั่นในความสามารถของเพื่อนสมาชิก
8. สมาชิกพร้อมที่จะช่วยเหลือกันและกัน
9. สมาชิกพยายามให้ข้อมูลที่ต้องการแก่กลุ่ม
10. สมาชิกสนใจในข้อมูลที่เพื่อนสมาชิกหามาให้
11. สมาชิกมีความมั่นใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง
12. สมาชิกพลัดกันมีอิทธิพลเหนือกันได้
13. ผู้นำของกลุ่มได้รับการเลือกเป็นเป็นอย่างดี
14. ผู้นำยึดมั่นในคุณสมบัติของผู้นำที่ดี
15. กลุ่มได้ตั้งอยู่นานพอสมควร
16. กลุ่มกำหนดวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นที่พอใจของสมาชิก
17. กลุ่มแสดงให้เห็นประจักษ์ว่าค่านิยมของกลุ่มนั้นมีความสำคัญ
18. กลุ่มมีบรรยากาศที่มีลักษณะให้ความสนิทสนมสมาชิก
19. กลุ่มพยายามช่วยสมาชิกแต่ละคนในการพัฒนาตนเอง
20. กลุ่มกระตุ้นให้สมาชิกมีความสร้างสรรค์
21. กลุ่มรู้จักใช้ "การเห็นด้วยอย่างสร้างสรรค์" อย่างถูกกาลเทศะ

22. กลุ่มใช้การติดต่อสื่อสารให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
23. กลุ่มใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อให้ทุกคนเข้าใจกันดี

โครงสร้างของกลุ่มโรงเรียน

โครงสร้างของกลุ่มโรงเรียนมีลักษณะเสมือนการสรุปของกลุ่มโรงเรียนและการบริหารงานทั้งหมดที่ผู้บริหารมีอยู่ แสดงการแบ่งงานออกเป็น ส่วน ๆ ให้เห็นกิจกรรมต่างๆของกลุ่มโรงเรียนทั้งยังให้เห็นความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มโรงเรียนอีกด้วย (E.F.L. Brech 1960 : 10) ให้ความเห็น ว่า โครงสร้างขององค์การช่วยให้เกิดประโยชน์ 4 ประการ คือ

1. โครงสร้างขององค์การเป็นเสมือนกรอบงาน (frame work) สำหรับการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบในด้านการบริหารงาน
2. เป็นเครื่องมือในการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ
3. ช่วยในการประสานงาน (Coordination) ของกิจกรรมต่างๆ เพื่อร่วมมือกันทำงาน
4. ช่วยในการกระตุ้นเตือน (Motivation) ให้สมาชิกขององค์การทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

องค์ประกอบของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนประกอบด้วยครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนเลือกประธาน รองประธานและตำแหน่งอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร ตำแหน่ง เลขานุการให้ประธานเลือกจากกรรมการหรือจากครูสถานศึกษาในกลุ่ม สำหรับตำแหน่งผู้ช่วยของตำแหน่งอื่น ๆ อาจเลือกจากครูของสถานศึกษาในกลุ่ม เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามความจำเป็นและเหมาะสม ครูที่ได้รับเลือกเป็นเลขานุการ

หรือผู้ช่วยตำแหน่งอื่น ๆ มีสิทธิเข้าประชุมและออกความเห็นได้ แต่ไม่อยู่ในฐานะกรรมการและไม่มีสิทธิออกเสียง

กรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชนและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้จัดผู้ที่เหมาะสม
เป็นที่ปรึกษาและให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จัดนักวิชาการศึกษา คนหนึ่งเป็น
ผู้ประสานงานของแต่ละกลุ่มโรงเรียนด้วย กลุ่มโรงเรียนอาจเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือ
ผู้แทนสถาบันต่าง ๆ เป็นที่ปรึกษาตามความเหมาะสมได้

อำนาจหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากใน
การบริหารที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมาย ถ้าหากขาดเสีย การบริหารงานนั้นก็
ไม่อาจดำเนินให้สำเร็จลุล่วงไปอย่างราบรื่น อำนาจหน้าที่ในการบริหารงาน
ของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2534 มีดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ
2534 : 7-8)

คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. บริหารกลุ่มโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และมี
ประสิทธิภาพ
2. กำหนดแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและรักษามาตรฐาน
ของการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม ให้อยู่ในระดับดีใกล้เคียงกัน
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ของโรงเรียน
ภายในกลุ่ม ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน
ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
4. วางระเบียบ ข้อบังคับ หรือออกคำสั่ง เพื่อให้การบริหารกลุ่ม
โรงเรียนสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ
5. พิจารณาเลือกสำนักงานบริหารกลุ่มโรงเรียน



6. เลือกประธานกรรมการ รองประธานกรรมการและตำแหน่งอื่นๆ
7. พิจารณากำหนดให้มีคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือครูในกลุ่มโรงเรียนเพื่อช่วยปฏิบัติงานกลุ่มโรงเรียนตามที่เห็นสมควร
8. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มโรงเรียน และรายงานผลต่อกรมวิชาการ ปีละ 2 ครั้ง ในเดือนตุลาคม และเมษายน

กลไกการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา

องค์การแต่ละแห่งจะมีกลไกการดำเนินงานที่แตกต่างกันออกไป กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมีกลไกการดำเนินงานดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2534 : 10-12)

1. การเข้ากลุ่ม

1.1 สถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และหรือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดเข้าเป็นกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด และถ้าหากมีจำนวนโรงเรียนมากและไม่สะดวกต่อการบริหารงานในกลุ่มให้จัดได้มากกว่า 1 กลุ่ม

1.2 รวมสถานศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงกันจัดตั้งเป็นกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน

2. จำนวนสมาชิกในกลุ่ม

จำนวนสถานศึกษาที่เข้าเป็นสมาชิกในแต่ละกลุ่มโรงเรียนปกติควรมีไม่น้อยกว่า 20 โรงเรียนและไม่เกิน 40 โรงเรียน แต่ถ้ามีความจำเป็นและเหมาะสมอาจมีมากกว่า 40 โรงเรียนก็ได้ ให้ผู้มีหน้าที่ในการจัดกลุ่มโรงเรียนพิจารณาโดยยึดหลักความคล่องตัวในการบริหารงานทางวิชาการเป็น

สำคัญ และเพื่อให้การบริหารงานทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียนมีความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ

3. การดำเนินงานของกลุ่ม

3.1 คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนประกอบด้วย ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นสมาชิกอยู่ในกลุ่มโรงเรียน

3.2 คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนเป็นผู้เลือกประธาน รองประธาน และตำแหน่งอื่น ๆ จะมีตำแหน่งอะไรบ้างเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนเป็นผู้กำหนดขึ้น โดยยึดหลักการที่จะให้การบริหารงานทางวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ผู้ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธาน รองประธาน และตำแหน่งอื่น ๆ จะอยู่ในตำแหน่งวาระละ 2 ปีงบประมาณ ถ้าผู้ได้รับเลือกพ้นจากตำแหน่ง ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนเลือกกรรมการและหรือครูของโรงเรียนในกลุ่มคนใดคนหนึ่งแล้วแต่กรณี ให้ดำรงตำแหน่งแทนจนครบวาระของผู้ที่ตนแทน ประธานไม่ควรเป็นบุคคลเดียวกันเกิน 2 วาระ เว้นแต่มีเหตุผลและความจำเป็นอาจเลือกให้เป็นประธานต่อไปได้อีก

3.4 ดำเนินการตามแนวปฏิบัติของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

3.5 กรมวิชาการเป็นผู้ตั้งงบประมาณการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน

3.6 มีคณะกรรมการอำนวยการกลุ่มโรงเรียนประกอบด้วย อธิบดีกรมวิชาการเป็นประธานกรรมการ รองอธิบดีกรมวิชาการ รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ผู้อำนวยการกองโรงเรียนสามัญศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวง-
 ศึกษาธิการ ผู้แทนกรมการฝึกหัดครู ผู้แทนกรมพลศึกษา ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย
 ศึกษาธิการ เขตการศึกษา หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา หัวหน้า
 หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หัวหน้าหน่วย
 ศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้อำนวยการศูนย์
 และกองในกรมวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิอีกจำนวนไม่เกิน 5 คน เป็นกรรมการ
 ผู้อำนวยการสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ เป็นกรรมการและ
 เลขานุการ

คณะกรรมการอำนวยการกลุ่มโรงเรียน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม
โรงเรียน
2. ติดตาม ดูแล กำกับ เพื่อให้การดำเนินงานกลุ่มโรงเรียนเป็นไป
ด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ
3. สรุปผลการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียน และรายงานต่อกระทรวง
ศึกษาธิการ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
4. พิจารณาเรื่องอื่น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน

บทบาทของกลุ่มโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการของโรงเรียน

หน้าที่หลักทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียนอยู่ที่ การส่งเสริมคุณภาพการ
 ศึกษา และรักษามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภายในกลุ่มให้มีระดับ
 ใกล้เคียงกัน ดังนั้นกลุ่มโรงเรียนจึงต้องดำเนินการตามภาระหน้าที่ที่มีอยู่ คือ
 (กระทรวงศึกษาธิการ 2534 : 16-18)

1. ให้ความสำคัญชอบในการประเมินผลของโรงเรียนภายในกลุ่ม
 การให้ความสำคัญชอบนี้กำหนดไว้ในระเบียบการประเมินผล ทั้งของมัธยมศึกษา
 ตอนต้นและตอนปลายแต่มีผลในการปฏิบัติน้อย ตามปกติแล้วกลุ่มโรงเรียนจะวาง

หลักการและหลักเกณฑ์การประเมินผลของกลุ่มขึ้นไว้ เช่น การกำหนดจำนวนครั้งในการเก็บคะแนน กำหนดกิจกรรม กำหนดการใช้ข้อสอบร่วมกัน การกำหนดจุดประสงค์ร่วมกัน กำหนดสัดส่วนของคะแนนระหว่างภาคและปลายภาคให้โรงเรียนในกลุ่มถือปฏิบัติและเมื่อใดปฏิบัติตามข้อตกลงนั้นแล้ว การประเมินผลของโรงเรียนก็ถือว่าได้รับความเห็นชอบจากกลุ่มโรงเรียนแล้ว เรื่องนี้กลุ่มถือว่าเป็นข้อตกลงและวินัยทางราชการที่มั่นใจได้ว่าผู้บริหารวิชาการ ย่อมถือเอาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นเป้าหมายของการทำงาน เมื่อปฏิบัติตามข้อตกลงแล้วกลุ่มก็ต้องให้ความเห็นชอบ ดังนั้นจึงไม่เคยปรากฏว่ากลุ่มโรงเรียนใดไม่ให้ความเห็นชอบการประเมินผลของโรงเรียนใดภายในกลุ่ม สรุปว่าการให้ความเห็นชอบนั้น ประเมินจากกระบวนการและวิธีการมากกว่าอย่างอื่นและรู้สึกว่าการส่งเสริมให้โรงเรียนภายในกลุ่มมีกระบวนการ วิธีการและเครื่องมือวัดผลที่อยู่ในระดับมาตรฐานเดียวกันก็เป็นวิธีที่ดีกว่าการตรวจสอบผลการเรียนการสอนในชั้นสุดท้าย

2. การให้ความเห็นชอบในการอนุมัติผลการเรียน และการจบ

หลักสูตร จากระเบียบการประเมินผลการเรียนทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ซึ่งได้มอบหมายภาระหน้าที่ที่สำคัญนี้ให้กลุ่มปฏิบัติ ซึ่งหมายความว่านักเรียนของทุกโรงเรียนภายในกลุ่มจะได้รับคะแนนของวิชาอะไร เท่าไร และเมื่อเรียนครบตามหลักเกณฑ์ที่จะจบหลักสูตรแล้ว แม้หัวหน้าสถานศึกษาจะอนุมัติให้จบหลักสูตรแล้วก็ตามก็จริงจะต้องได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากกลุ่มโรงเรียนเสียก่อน จึงจะถือว่านักเรียนได้เรียนจบหลักสูตรไปอย่างสมบูรณ์ ปัญหาในทางปฏิบัติตามภาระหน้าที่ในระเบียบการประเมินผลข้อนี้ ทำให้กรรมการกลุ่มโรงเรียนต้องค้นหาแนวทางปฏิบัติที่จะก่อให้เกิดผลทางด้านการส่งเสริมมาตรฐานวิชาการอย่างแท้จริง และพยายามป้องกันทุกทางมิให้เกิดอุปสรรคขัดขวางการจบหลักสูตรของนักเรียน และเกิดขัดแย้งในการบริหารวิชาการขึ้นได้ จากการที่ปฏิบัติงานที่เป็นจริงนั้น จะเห็นได้ว่าระดับผลการเรียนของชั้นตัวประโยค ไม่ว่า ม.3 หรือ ม.6 ที่จะออกมาเมื่อสิ้นภาคเรียน ซึ่งในระยะที่ผู้บริหารทุกคนต้องรีบเร่งอนุมัติผล ออกหลักฐานทางวิชาการให้นักเรียนที่จะนำไปแสดงต่อสถาบันหรือหน่วยงาน

ที่ประสงค์จะเข้าศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพโดยทั่วไป มักจะเป็นช่วงเวลาที่ยากัด ถ้ามีวาระให้คณะกรรมการอนุมัติผลการเรียนเป็นรายคน รายโรงเรียนอย่าง ที่ควรพิจารณาจริง ๆ ก็จะต้องใช้เวลามาก เพราะเพียงการพิจารณาผ่าน ๆ ตาและลงนามเท่านั้น ก็มิได้มีผลต่อการส่งเสริมมาตรฐานโรงเรียนให้ใกล้เคียง กันตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มโรงเรียนแต่ประการใดไม่ ดังนั้นกลุ่มโรงเรียนจึง มักใช้วิธีเกี่ยวกับการให้ความเห็นชอบเรื่องการประเมินผล คือให้การส่งเสริม ดูแลในเรื่องวิธีการกระบวนการและสื่อที่ใช้ในการวัดผล เช่น ช่วยจัดแผนการ เรียนกำหนดโครงการและกิจกรรมเพื่อให้แผนการเรียนประกอบไปด้วยรายวิชา โครงการและกิจกรรมที่สนองหลักการและจุดมุ่งหมายหลักสูตรให้ครบถ้วน ช่วยกัน จัดหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ปรับปรุงเนื้อหาสาระตามรายละเอียด ประกอบรายวิชา วางมาตรฐานขั้นต่ำของวัสดุอุปกรณ์ประกอบรายวิชาให้กลุ่ม โรงเรียนแล้วให้ทุกโรงเรียนในกลุ่มปฏิบัติโดยกลุ่มถือว่าการปฏิบัติตามข้อตกลง เป็นเรื่องสำคัญเป็นคุณธรรมประจำตัวผู้บริหารวิชาการ เมื่อได้ปฏิบัติตามข้อตกลง แล้ว ก็ถือว่าผลการเรียนของแต่ละโรงเรียนอนุมัติให้จบหลักสูตรนั้น ได้รับความเห็นชอบจากกลุ่มโรงเรียนทุกประการ

3. การร่วมมือกันทางวิชาการของโรงเรียนในกลุ่ม การระดมกำลัง จากโรงเรียนต่าง ๆ เข้ามาช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา ไม่เพียง แต่จะทำให้งานใหญ่กลายเป็นงานเล็ก งานยากกลายเป็นงานง่าย และงานที่คิดว่า จะทำไม่ได้กลายเป็นงานปกติธรรมดาแล้ว ยังทำให้ปริมาณและมาตรฐานของ งานสูงขึ้นด้วย งานวิชาการต่าง ๆ ที่กลุ่มโรงเรียนได้ช่วยกันทำสำเร็จแล้ว พอ จะแยกกล่าวให้เห็นได้แก่

3.1 งานพัฒนาบุคลากรทางวิชาการเช่น การอบรมให้ความรู้ ในเทคนิควิธีสอน การวัดผล ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การเยี่ยมเยือน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในด้านการบริหารวิชาการ เป็นต้น

3.2 งานสร้างสื่อการเรียนการสอน เช่น ช่วยกันทำแผน การสอน คู่มือครู จุดประสงค์การสอน ใบงาน ข้อสอบร่วมรายวิชาต่าง ๆ และ

แม้แต่อุปกรณ์การสอนและหนังสือแบบเรียน ซึ่งจำเป็นต้องออกให้ทันใช้เพราะหน่วยเหนือไม่อาจแก้ปัญหาให้ได้ แต่กลุ่มโรงเรียนก็สามารถช่วยเหลือกันได้

3.3 งานช่วยเหลืออนุเคราะห์กันทางวิชาการเช่น แลกเปลี่ยน ยืมอุปกรณ์การสอนการเรียน แลกเปลี่ยน ยืมครูผู้ชำนาญการเพื่อช่วยยกระดับผลงานทางวิชาการของโรงเรียนภายในกลุ่มให้ใกล้เคียงกัน บางกลุ่มโรงเรียนถึงกับให้ยืมงบประมาณ เพื่อให้การช่วยเหลือกันทางวิชาการก็มี

3.4 งานติดตามผลการใช้หลักสูตรและผลการปฏิบัติตามแผนงานวิชาการที่กลุ่มตกลงไว้ ตามปกติโรงเรียนจะได้รับมอบหมายจากกรมวิชาการให้เป็นกรรมการร่วมในการติดตามผลการใช้หลักสูตรว่ามีข้อขัดข้องมีปัญหา มีข้อเสนอแนะอะไรบ้างเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร กลุ่มโรงเรียนจะถือโอกาสติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนที่ตกลงกันไว้ด้วยว่า มีเหตุขัดข้อง หรือข้อเสนอแนะอะไรที่ควรจะรีบปรึกษาหารือ หรือวางแผนร่วมกันเป็นโครงการของกลุ่มโรงเรียนเช่น การปฏิบัติตามแผนการเรียนที่ตกลงกันไว้ การปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประเมินผล เช่น การแบ่งคะแนน การใช้ใบงานการทำโครงการและกิจกรรม ซึ่งจะต้องจัดเพื่อให้สนองจุดประสงค์ของหลักสูตรตามที่ตกลงกันไว้ เป็นต้น

3.5 การวางแผนงานวิชาการร่วมกัน การที่หลักสูตรกำหนดหลักการให้นักเรียนใช้สถานฝึกอาชีพนอกโรงเรียนได้นั้น มีผลให้สถาบันฝึกอาชีพของกรมอาชีวศึกษา และโรงเรียนกรมสามัญศึกษาหันมาให้ความร่วมมือกันทางวิชาการมากและใกล้ชิดยิ่งขึ้น มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ ใช้เครื่องมือร่วมกัน มีการจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องถ่ายเทกันได้ และมีอยู่เสมอที่โรงเรียนกรมสามัญศึกษาขอความอนุเคราะห์ให้หัวหน้าสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา ส่งครูวิชาชีพมาช่วยงานและวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนสายวิชาชีพในโรงเรียน เช่น วางแผนจัดระบบโรงฝึกงาน กำหนดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นตามกำลังความสามารถของโรงเรียน ดัดแปลงใบงาน วางแผนทำโครงการประสานงานระหว่างโครงการของวิชาอาชีพต่าง ๆ ปรากฏว่ามีอยู่

หลายสถาบันที่มีการวางแผนร่วมกัน เพื่อรับนักเรียนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา เข้าฝึกอาชีพในระยะที่พอจะช่วยให้ได้เลยก็มี เช่น วิทยาลัยเกษตรกรรม การจัดสอนภาคฤดูร้อนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ และวิทยาลัยเทคนิค วางแผนการฝึกวิชาอาชีพหรือที่เรียกว่าวิชาแกนอาชีพไว้ในภาคเรียนที่สอง ซึ่งสถาบันอาชีวศึกษามีการใช้อาคารและเครื่องมือน้อย เป็นต้น

การวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นกิจกรรมสำคัญของกระบวนการเรียนการสอน เพราะจะได้ข้อมูลสำหรับครู เพื่อนำไปพิจารณาหาวิธีการในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้

สุภาพ วาดเขียนและอรพินทร์ โภชนดา (2520 : 2-3) กล่าวถึง การวัด และการประเมินผลทางการศึกษา ว่ามีคำศัพท์บางคำที่เกี่ยวข้องอยู่คือ

1. การทดสอบ (Test) หมายถึงการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการทดสอบ หรือหมายถึง ขบวนการอันมีระบบที่ใช้ในการวัด เปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เช่น การเปรียบเทียบความสามารถ สัมฤทธิ์ผล ความสนใจ เป็นต้น

2. การวัดผล (Measurement) เป็นขบวนการที่กำหนดตัวเลขให้กับวัดดูสิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายที่จะวัดแล้วสอบและเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ เช่น วัดความสามารถทางสมอง วัดคุณสมบัติทางกายภาพ การวัดเป็นขบวนการที่กว้างขวางมากกว่าการทดสอบ การวัดผลทางการศึกษามักใช้กับสิ่งซึ่งจะต้องตีความหมายของผลมากกว่าการสอบเพียงเสียง ถึงตัวผู้เข้ารับการสอนมากกว่าการสอน

3. การประเมิน (Evaluation) เป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริงที่ขึ้นอยู่กับ การวัดหลาย ๆ อย่าง การประเมินผลจะมีคุณประโยชน์มากก็ต่อเมื่อได้ผลหรือข้อมูลที่ถูกต้องแน่นอน

ชวาล แพร์ตกุล (2518 : 4) กล่าวว่า "จุดมุ่งหมายในการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นการปรับปรุงและพัฒนาสมรรถภาพของมนุษย์ทำให้ให้นักเรียนตั้งใจเรียนและเรียนดีขึ้นเพราะการประเมินผลช่วยกระตุ้นนักเรียนให้ทบทวนความรู้ที่เรียนมา นักเรียนจะทราบถึงความก้าวหน้าของตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือของครูในการพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอน และช่วยให้การตัดสินใจมีความเที่ยงตรงแน่นอนและยุติธรรมมากขึ้น"

วรสุดา บุญไวโรจน์ (2526 : 254-255) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน เป็นขบวนการที่ช่วยให้ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนสอบได้หรือตกหรือได้กี่เปอร์เซ็นต์เท่านั้น แต่เป็นขบวนการที่ช่วยให้ผู้สอนนำมาใช้ควบคู่กับการศึกษาอบรมและพัฒนาความเจริญงอกงามให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ดังจะเห็นได้จากวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

ก. ด้านตัวผู้เรียน

1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้ความสามารถของตนเองว่า มีจุดเด่นหรือจุดบอดตรงไหนจะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป
2. เพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเล่าเรียน
3. เพื่อให้ผู้เรียนทราบจุดมุ่งหมายของการเรียนรายวิชานั้น การสอนจะทำให้ผู้เรียนเห็นแนวทางว่าครูต้องการให้รู้ เข้าใจ หรือทำอะไรบ้าง
4. เพื่อให้ผู้เรียนสร้างขบวนการเรียนที่ถูกต้อง การเฉลยข้อสอบร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนจะทำให้ผู้เรียนทราบว่าตนไม่เข้าใจ หรือเข้าใจผิดอย่างไรและสิ่งที่ถูกต้องเป็นอย่างไร

ข. ด้านผู้สอนและฝ่ายบริหารโรงเรียน

1. เพื่อทราบปริมาณความงอกงามของผู้เรียนในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวหน้าตามระดับความสามารถของตน

2. เพื่อช่วยให้การคัดเลือกประสบการณ์และวิธีสอนแบบทดสอบที่ดี จะบอกให้ผู้สอนทราบว่า ประสบการณ์ใดที่ผู้เรียนควรทราบแต่ไม่ได้สอน หรือวิธีสอนและกิจกรรมใดที่เหมาะสมกับผู้เรียน
3. เพื่อเป็นแนวทางให้ครูทราบประสิทธิภาพในการสอนของตน
4. เพื่อทราบถึงความสนใจ ทักษะสติ สภาพทางอารมณ์ สังคม และความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำไปใช้ทางด้านแนะแนว
5. เพื่อช่วยในการจัดตำแหน่ง เช่น ในการพิจารณา รับนักเรียนเข้าใหม่ การจัดชั้นเรียน การเลื่อนชั้นและการจัดกลุ่มในห้องเรียน
6. การวัดผลการศึกษามีส่วนช่วยในการนิเทศ และการบริหารการเรียนการสอนให้ผู้บริหารทราบว่า ควรจะอบรมครูหรือแนะนำครูในเรื่องใด โดยใช้ผลจากการวัดและการประเมินผลนักเรียนเป็นหลัก
7. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุง และแก้ไขโปรแกรมการสอนของโรงเรียน
8. เพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำไปสู่การวิจัยทางสาขาสังคม-ศาสตร์ ต่อไป

ขั้นตอนของการประเมินผลการเรียน

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2522 : 15) กล่าวถึงขั้นตอนและลำดับขั้นของการประเมินผลการเรียนการสอน พอสรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจ "พฤติกรรม" ที่ต้องการประเมิน โดยแปลความ หรือตีความในรูปของการแสดงออกของเด็ก ซึ่งเป็นขั้นทำความเข้าใจจุดประสงค์ในการสอนนั่นเอง

ขั้นที่ 2 ตั้ง "เกณฑ์" โดยกำหนดว่า การแสดงออกของนักเรียนต้องอยู่ในระดับใดครูจึงจะยอมรับว่านักเรียนมีพฤติกรรมนั้นจริง

ขั้นที่ 3 วัดผลนักเรียนโดยเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ "ข้อมูล" ที่บอกให้ทราบว่าพฤติกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับใด

ขั้นที่ 4 ลงความเห็นว่าคุณนักเรียนมีพฤติกรรมนั้นจริงหรือไม่ โดยการนำข้อมูลในขั้นที่ 3 เปรียบเทียบกับข้อมูลในขั้นที่ 2 ถ้าพฤติกรรมของนักเรียนถึงระดับที่เป็นเกณฑ์ที่ยอมรับว่าคุณนักเรียนมีพฤติกรรมนั้นจริงโดยสมบูรณ์ ถ้าพฤติกรรมของนักเรียนไม่ถึงระดับที่เป็นเกณฑ์ ก็วินิจฉัยหาข้อบกพร่องของการเรียนการสอน

ขั้นที่ 5 ตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

กรมสามัญศึกษา (2527 : 70 - 72) กล่าวถึงการประเมินผลไว้เป็นขั้นตอน ดังนี้

1. วิธีการประเมินผล

1.1 การประเมินผลระหว่างภาคเรียน มีจุดประสงค์เพื่อ

- ศึกษาผลการเรียน
- จัดการสอนซ่อมเสริม (นักเรียนที่ยังไม่บรรลุจุดประสงค์)
- นำผลการประเมินไปรวมกับผลการประเมินปลายภาค วิธีการประเมินให้ประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

1.2 การประเมินผลปลายภาคเรียน มีจุดประสงค์เพื่อสรุปผลการเรียน วิธีการประเมินให้ประเมินครอบคลุมทุกจุดประสงค์หรือจุดหมายปลายทางหรือจุดประสงค์ที่สำคัญ

2. การตัดสินผลการเรียน

2.1 กลุ่มโรงเรียนต้องกำหนดอัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคเรียนไว้เป็นมาตรฐาน

2.2 นำผลการประเมินระหว่างภาคเรียนรวมกับผลการประเมินผลปลายภาคเรียนตามอัตราส่วนที่กำหนดไว้

2.3 การประเมินผลระหว่างภาคเรียน มีขั้นตอนดังนี้

2.3.1 จำนวนครั้งของการประเมินควรเป็น 3 ครั้ง แต่ต้องไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง

2.3.2 การประเมินแต่ละครั้งให้ประเมินตามจุดประสงค์ที่สำคัญ หรือจุดประสงค์ปลายทางที่ได้เรียนมาแล้วในช่วงเวลาที่จะมีการประเมิน ดังนั้น แผนการเรียนรายคาบจะต้องสัมพันธ์กับแผนการสอน โดยสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- รายวิชาที่สอนในภาคเรียนนี้มีกี่คาบ
- จุดประสงค์การเรียนรู้อยู่รายวิชานั้นมีกี่จุด

ประสงค์ จุดประสงค์ใดเป็นจุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์ใดเป็นจุดประสงค์นำทาง

2.3.3 การประเมินแต่ละครั้งให้เก็บเป็นคะแนนดิบ

2.3.4 การกำหนดสัดส่วนคะแนนเก็บของการประเมินระหว่างเรียนแต่ละครั้งจะแบ่งคะแนนเท่ากัน หรือต่างกันควรพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของการประเมินแต่ละครั้งว่าจะวัดครอบคลุมพฤติกรรมมากน้อยแค่ไหน แต่โดยหลักการนั้น ควรให้ความสำคัญของการประเมินครั้งสุดท้ายมากกว่าครั้งอื่น เพราะการประเมินแต่ละรายวิชาจะต้องครอบคลุมการพัฒนาโดยรอบด้าน เช่น ความสนใจการเรียน การทำงานเป็นระเบียบ ฯลฯ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ควรประเมินตั้งแต่ต้นภาคเรียนและให้คะแนนที่การประเมินระหว่างเรียนครั้งสุดท้าย อื่นๆ ในการกำหนดช่วงเวลาของการประเมินระหว่างเรียนครั้งสุดท้ายควรใกล้เคียงกับการประเมินปลายภาคมากที่สุด

2.3.5 ในกรณีที่กำหนดสัดส่วนของคะแนนเก็บระหว่างภาคของการสอบ 3 ครั้ง 15, 15, และ 30 นั้นจึงมิได้หมายความว่า ถ้าคะแนนเก็บเป็น 15 คะแนนแล้วจะออกข้อสอบเพียง 15 ข้อ การออกข้อสอบควรออกให้ตรงจุดประสงค์และจำนวนมากพอที่จะสรุปได้ว่า นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์หรือไม่ เมื่อนักเรียนทำได้เท่าไรจึงปรับเป็นคะแนนเก็บ

2.3.6 ในกรณีที่ประเมินผลระหว่างเรียนแต่ละครั้งแล้ว นักเรียนได้คะแนนต่ำกว่าครึ่งของคะแนนเก็บในครั้งนั้น ๆ ให้มีการสอนซ่อมเสริมแล้วแก้ตัวได้ นักเรียนจะได้คะแนนไม่เกินครึ่งของคะแนนเก็บในครั้งนั้น ๆ เจตนารมณ์ของหลักการนี้ก็เพื่อให้นักเรียนได้มีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นโดยไม่ต้องรอสิ้นภาคเรียนก่อนแล้วจึงค่อยดำเนินการแก้ตัว การสอบแก้ตัวจะสอบที่ครั้งขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้สอน โดยก่อนสอบแก้ตัวทุกครั้งจะต้องจัดให้มีการสอน

2.3.7 ในการประเมินแต่ละครั้ง ถ้าหากนักเรียนไม่ได้เข้าสอบให้ได้ "ร" ไว้ก่อนแล้ว จึงดำเนินการนัดหมายต่อไป

2.4 การประเมินผลปลายภาคเรียน ให้ประเมินจุดประสงค์ที่สำคัญหรือจุดหมายปลายทาง โดยให้ครอบคลุมทั้งรายวิชาแล้วเก็บคะแนนดิบไว้

2.5 การตัดสินผลการเรียนให้นำคะแนนที่เก็บจากการประเมินระหว่างภาคทุกครั้งรวมกับคะแนนประเมินปลายภาคเรียนแล้วแปลงเป็นระดับผลการเรียนดังนี้

ระดับผลการเรียน	ความหมาย	เทียบเป็นระบบเปอร์เซ็นต์โดย
4	ดีมาก	80 - 100
3	ดี	70 - 79
2	ปานกลาง	60 - 69
1	ผ่าน	50 - 59
0	ต่ำกว่าเกณฑ์	0 - 49

3. การปรับปรุงการสอนระหว่างภาค

ในช่วงระยะก่อนการประเมินผลการเรียนแต่ละครั้ง ให้มีการประเมินผลการเรียนเมื่อสอนจบแต่ละหน่วย หรือแต่ละคาบเพื่อเป็นการทดสอบดูว่านักเรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าไม่บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ให้ดำเนินการสอนซ่อมเสริม วิธีการตรวจสอบนักเรียนว่าบรรลุจุด

ประสงค์ หรือไม่นั้นอาจตรวจสอบจากแบบฝึกหัด การซักถาม การอภิปราย
ระหว่างเรียนและการทดสอบ

การพัฒนาคุณภาพการทดสอบ วัดผล ประเมินผลระดับโรงเรียน
(School based Evaluation) คือ พยายามสร้างเครื่องมือทดสอบ วัดผล
ประเมินผลตามหลักสูตร และระเบียบการวัดผล ประเมินผล การวิเคราะห์
ข้อสอบวัดผลประเมินผลหลาย ๆ แบบ เพื่อวัดผลประเมินคุณภาพการเรียนการ
สอนจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ครู นักเรียน ตื่นตัวในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการ
สอนมากยิ่งขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน

ในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็งานประเภทใดก็ตาม สิ่งที่จะทำให้การ
ทำงานนั้นไม่ค่อยประสบผลสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพเท่าที่ควรก็ คือ ปัญหาและ
อุปสรรคซึ่งมักจะเกิดขึ้นเสมอ ๆ ในการทำงาน การบริหารงานกลุ่มโรงเรียนก็
เช่นเดียวกัน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการบริหารงานซึ่งทำให้การบริหาร
งานกลุ่มโรงเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพดีนักเกิดจากปัญหาในด้านต่าง ๆ ซึ่งศึกษา
ได้จากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกลุ่มโรงเรียน ความคิดเห็นของ
ผู้ประสานงานกลุ่มโรงเรียนประเภทต่าง ๆ

จากรายงานผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่
หน่วยศึกษานิเทศก์ผู้ประสานงานกลุ่ม คณะกรรมการบริหารงานกลุ่ม พอจะ
ประมวลปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการบริหารงานกลุ่มได้ดังนี้ (กรมวิชาการ
2534 : 32 - 36)

1. กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีสมาชิกใน
กลุ่มที่ใช้หลักสูตรต่างกัน วิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนต่างกัน ได้แก่
หลักสูตรมัธยมศึกษาสามัญ หลักสูตรมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และหลักสูตรนาฏศิลป์
จึงทำให้การบริหารงานกลุ่มทำได้ยาก ไม่คล่องตัว

2. การบริหารงานส่วนใหญ่จะสนองความต้องการของโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษาเท่านั้น โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนอาชีวศึกษา โรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ และวิทยาลัยนาฏศิลป์ ไม่ค่อยได้รับประโยชน์และสนองความต้องการจากการดำเนินงานของกลุ่ม จึงไม่เห็นความสำคัญของการบริหารงานกลุ่มและไม่ให้ความร่วมมือ

3. การแบ่งกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งของกรมสามัญศึกษา และของกระทรวงศึกษาธิการในความรับผิดชอบของกรมวิชาการ ทำให้กลุ่มเกิดการทำงานซ้ำซ้อนกัน และเกิดความสับสนในการบริหารงาน

4. ขนาดของกลุ่มมีขนาดใหญ่ จำนวนสมาชิกในกลุ่มมีมาก ยากในการบริหารงานและส่งเสริมกำลังบำรุงให้ได้ทั่วถึง

5. ภาระหน้าที่ในการบริหารงานกลุ่มจะอยู่ที่โรงเรียนรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ ในการบริหารงานจึงมักจะได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ไม่ค่อยให้ความร่วมมือมากนัก

6. คณะกรรมการบริหารกลุ่มมีมากเกินไป เนื่องจากจากจำนวนสมาชิกในกลุ่มมีมากในการจัดทำงาน โครงการ การพิจารณา หรือ ก่อให้เกิดปัญหา

7. ในการจัดประชุม อบรมสัมมนาทางวิชาการ วิทยากรที่ใช้อย่างได้ยากและค่าใช้จ่ายสูง

8. การติดต่อสื่อสารและการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับกลุ่ม กลุ่มกับกลุ่ม กรมกับกลุ่ม ทำได้ยาก และไม่ทันทั่วถึง ไม่สะดวกในการเดินทาง เพื่อไปติดต่อประสานงาน การส่งหนังสือของกรมแจ้งไปยังกลุ่มเพื่อให้กลุ่มแจ้งต่อสมาชิกในกลุ่มทำให้เกิดความล่าช้า เพราะต้องส่งผ่านหลายทอด

9. เวลาในการประชุมสัมมนาของคณะกรรมการกลุ่มทำได้ยากเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีภาระกิจมาก ทั้งงานบริหารโรงเรียนและงานเกี่ยวกับการประชุมอบรมสัมมนาของกรมซึ่งต้องเดินทางไปราชการอยู่เป็นประจำ จึงหาเวลาว่างที่จะตกลงกันได้ยาก

10. การสั่งการ ไม่มีอำนาจ กลุ่มไม่สามารถสั่งการเองโดยตรงได้ ต้องให้กรมเป็นผู้สั่ง

11. งบประมาณที่กรมจัดสรรให้น้อยมาก ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มได้ ขอบข่ายของงานกลุ่มขยายขึ้น จึงต้องใช้เงินมากขึ้น เมื่องบประมาณมีน้อย จึงทำให้ต้องลดงานบางอย่างลง โรงเรียนของรัฐบาลต้องใช้เงินบำรุงการศึกษามาช่วยโรงเรียนเล็กที่มีเงินบำรุงการศึกษาน้อย ยิ่งมีปัญหามากกว่าโรงเรียนใหญ่ โรงเรียนราษฎร์ต้องใช้เงินของโรงเรียนทำให้เกิดปัญหาเช่นเดียวกัน ในการจัดประชุม อบรมสัมมนา ถ้าครูอาจารย์ไม่ได้รับบริการในด้านนี้เท่าที่ควร ครูอาจารย์ก็เดือดร้อน ทำให้ผลที่ได้ออกมาไม่สมบูรณ์ โรงเรียนที่เป็นประธานต้องใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าวัสดุ ค่าใช้สอยในการติดต่อประสานงานมาก ระเบียบการเบิกจ่ายเงินเป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน ทำให้ผู้บริหารต้องช่วยกันบริจาคเงินในส่วนที่ไม่สามารถเบิกจ่ายได้อยู่เสมอ ทำให้เกิดความเดือดร้อนขึ้น

12. ประธานกลุ่มไม่มีอำนาจในการให้ดูณาให้โทษแก่สมาชิก ที่ไม่ให้ความร่วมมือได้ ต้องอาศัยมนุษยสัมพันธ์ในตัวประธานกลุ่มเอง เพื่อที่จะให้โรงเรียนต่าง ๆ ให้ความร่วมมือ สมาชิกจะปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้

13. การช่วยเหลือกันในด้านบุคลากรโรงเรียนส่วนใหญ่มักจะขาดบุคลากรที่เหมือน ๆ กัน แต่จะมีบุคลากรที่เกินความต้องการเหมือนกันด้วย จึงเป็นบุคลากรที่ไร้คุณภาพ เพราะไม่สามารถนำมาใช้ได้และการช่วยเหลือก็จะทำกันได้ในระหว่างในโรงเรียนรัฐบาลเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นในด้านบุคลากรหรือวัสดุอุปกรณ์

14. กรมไม่มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม เป็นแต่เพียงให้กลุ่มรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนอย่างสั้น ๆ ให้ทราบเท่านั้น และกรมรวบรวมเป็นเล่มและไม่มี การนำผลของการปฏิบัติงานกลุ่มมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา เพื่อให้การบริหารกลุ่มมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมองไม่เห็นความสำคัญของการทำงานกลุ่ม แม้แต่ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลเอง

อุไร ชูติเนตร (2521) ได้ศึกษาวิจัยกระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนกลางพบว่า การบริหารงานกลุ่มโรงเรียนยังประสบปัญหาหลายประการ คือ

1. การวางแผนงานของกลุ่มโรงเรียน มิได้กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายไว้อย่างชัดเจน และกลุ่มขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวางแผน
2. การปฏิบัติงานของกลุ่ม ไม่สามารถปฏิบัติได้เต็มที่ เนื่องจากมีการกระจายงานในโรงเรียนที่จะต้องปฏิบัติอยู่แล้ว
3. การประสานงานของกลุ่มมักจะล่าช้าไม่สะดวกเพราะขาดอุปกรณ์ในการติดต่อสื่อสารและการคมนาคม
4. ความร่วมมือของกลุ่มโรงเรียนยังไม่ดีพอ
5. การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความรู้โดยเฉพาะ
6. งบประมาณของกลุ่มโรงเรียนที่ได้รับยังน้อย ไม่เพียงพอในการดำเนินงาน

วิวัฒน์ อนิวรรตกุล (2526) ได้ทำการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของอุไร ชูติเนตร พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7 มีสาเหตุ คือ ขาดการประสานงานและความร่วมมือของบุคลากร เนื่องจากโรงเรียนกระจายอยู่ห่างกัน การติดต่อสื่อสารและคมนาคมทำให้การประสานงานประสบปัญหา อีกประการหนึ่งคือ ขาดกำลังงบประมาณที่จะสนับสนุนการดำเนินงานและประการที่สำคัญที่สุด คือ กลุ่มโรงเรียนมัศึกษามีแต่หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ แต่ไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะดำเนินการให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพได้

สรุปปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานที่ทำให้การบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เกิดจากสาเหตุดังนี้

1. งบประมาณ การจัดสรรเงินน้อยไม่พอเพียง การเบิกจ่ายทำได้ยาก
2. เวลา ผู้บริหารไม่ค่อยมีเวลาจะอุทิศให้กับงานกลุ่ม เนื่องจากภาระกิจประจำมืออยู่แล้ว
3. การติดต่อสื่อสาร ไม่คล่องตัวล่าช้า เสียเวลามาก
4. สถานที่ในการทำงานกลุ่มไม่เป็นเอกเทศ
5. หลักสูตร สมาชิกในกลุ่มโรงเรียนมีการใช้หลักสูตรต่างกัน
6. ขนาดของกลุ่ม ใหญ่เกินไป จำนวนสมาชิกมีมากทำให้การบริหารงานลำบาก
7. ลักษณะของกลุ่ม เลือกลงเข้ากลุ่มได้ 2 วิธี ทำให้เกิดปัญหาหลายด้าน และยังมีกลุ่มของกรมสามัญศึกษา และกลุ่มของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้การบริหารงานซ้ำซ้อน และสับสน
8. งาน การบริหารงานของกลุ่มไม่สนองความต้องการของสมาชิกทั้งหมด
9. สถานะของกลุ่ม ไม่มีกฎหมายรองรับ ทำให้ขาดอำนาจในการตัดสินใจสั่งการและไม่มีผลต่อการให้คุณและโทษ จึงไม่ก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจที่ดีแก่ผู้ร่วมงานกลุ่ม
10. การนิเทศและติดตามผลการปฏิบัติงานของกลุ่มเป็นไปอย่างล่าช้า และไม่มีหลักเกณฑ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังเสนอผลการวิจัยที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

อุไร (2523) ได้ทำการวิจัยกระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในสวนกลาง พบว่า กลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติมากในเรื่องการมอบหมายงานเพียงเรื่องเดียว ส่วนเรื่องการวางแผน การประสานงาน การรายงาน การติดตามและประเมินผลงาน การงบประมาณนั้นปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่พบบนนั้นสรุปได้ว่า ด้านการวางแผนงานของกลุ่มโรงเรียนนั้น ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายไว้อย่างชัดเจนและมีการเปลี่ยนแปลงเสมอ บุคลากรมีหน้าที่ความรับผิดชอบงานประจำอยู่เต็มมือทำให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายไม่เต็มที่ การติดต่อประสานงานไม่สะดวกเนื่องจากโรงเรียนกระจุกกระจายและอยู่ห่างไกลกัน ครูไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ขาดอัตรากำลังและบุคลากรประจำ ทำให้การรายงาน การติดตามและประเมินผลงานเป็นไปโดยล่าช้า งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ

นัยนา (2525) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในสวนภูมิภาคได้ผลการวิจัยที่ใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ อุไร (2523) กล่าวคือ กลุ่มโรงเรียนปฏิบัติงานด้านการวางแผน การมอบหมายงาน การประสานงาน การรายงาน การติดตามและประเมินผลงาน การงบประมาณอยู่ในเกณฑ์น้อยทุกเรื่อง โดยประมวลปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานได้ว่า ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวด ไม่มีส่วนร่วมรับรู้ในการวางแผน แผนงานไม่สนองความต้องการของโรงเรียนขนาดเล็ก ไม่มีการกระจายงานในกลุ่ม การมอบหมายงานมักทำกันในหมู่ผู้บริหารไม่มีขั้นตอน

ไม่มีลายลักษณ์อักษรด้านการประสานงานมีอุปสรรค เนื่องจากโรงเรียนอยู่ห่างไกลกัน การคมนาคมไม่สะดวกโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็ก การรายงานผลมีน้อยและไม่สม่ำเสมอ ไม่มีการเผยแพร่มติของที่ประชุมให้ครู อาจารย์ในโรงเรียนทราบ ขาดการติดตามประเมินผลได้รับงบประมาณน้อยและมักมีขั้นตอนการเบิกจ่ายยุ่งยาก

สุภาภรณ์ (2525) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลาง ได้ข้อสรุปว่า การบริหารของกลุ่มโรงเรียนมีประสิทธิภาพและให้ผลประโยชน์ด้านการบริหารงานวิชาการ ในระดับปานกลาง งานประชุมอบรม สัมมนาทางวิชาการได้ดำเนินการไปมากที่สุด งานปรับซ่อมบำรุงรักษาและสร้างอุปกรณ์การสอนดำเนินการน้อยที่สุด งานวัดและประเมินผลการเรียนการสอน งานหลักสูตร งานนิเทศการศึกษา งานส่งเสริมการเรียนการสอน ดำเนินไปในระดับปานกลาง

ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การบริหารงานของกลุ่มโรงเรียน ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เกิดจากงบประมาณไม่พอเพียง การติดต่อสื่อสารล่าช้า ผู้บริหารไม่มีเวลาอุทิศให้แก่งานกลุ่ม ไม่มีหลักเกณฑ์ในการนิเทศและติดตามผลงาน สถานที่ทำงาน ไม่เป็นเอกเทศ กลุ่มมีขนาดใหญ่เกินไป และไม่มีกฎหมายรองรับ

วิวัฒน์ อนิวรรณ (2525) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามความจริงและตามความคาดหวัง ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 โดยศึกษาการปฏิบัติงาน 3 ด้าน คือ ด้านบริหาร ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรม พบว่าการปฏิบัติงานด้านบริหารอยู่ในระดับที่พอใจมากกว่าด้านวิชาการและกิจกรรม ด้านวิชาการนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกับด้านกิจกรรม

บนิษฐา เห็นดี (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2525 ในเขตการศึกษา 10 ได้ผลว่า กลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติในระดับมากเพียง 2 ด้าน คือ ด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการของกลุ่มโรงเรียนการกำหนดอัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคเรียนกับปลายภาคเรียน ตามระเบียบว่าด้วยการประเมินผล ส่วนด้านอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยทั้งสิ้น

ลัดดาวัลย์ สงกา (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา ในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ได้ผลว่า กลุ่มโรงเรียนกำหนดนโยบายของกลุ่มโดยนโยบายของกรมสามัญศึกษาเป็นหลัก มีการตั้งสำนักงานเป็นสัดส่วน มีบุคลากรประจำสำนักงาน งบประมาณที่นำมาจัดกิจกรรมได้มา โดยการจัดสรรจากกรมสามัญศึกษา โรงเรียนในกลุ่มได้ให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ กลุ่มโรงเรียนตั้งคณะกรรมการปฏิบัติกิจกรรมตามวาระโดยมีการมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษรมีการประสานงานโดยการติดต่อโดยใช้เอกสาร เช่น จดหมาย บันทึก หรือรายงานและมีการประเมินผลงานโดยตั้งคณะกรรมการประเมินผล